

ATATÜRK'ÜN SPOR POLİTİKASI VE SPOR HAKKINDAKİ SÖZLERİ

Atatürk'ün ölümünü takip eden günlerde, o zamanlar yalnız Avrupa'nın değil, dünyanın en ünlü gündelik spor gazetesi olan ve Fransa da yayınlanan "L'Auto", yayınladığı geniş bir makalede "Atatürk'ün spora verdiği büyük önemi uzun uzun överken şunları da yazmıştı:

"Dünyada ilk defa beden eğitimini mecburi kılan devlet adamı o oldu. Yalnız kâğıt üzerinde, nutuklarda değil, bilfiil yerine getirdi. Stadyumlar ve çeşitli spor merkezleri tesis ettirdi. Halk evlerinin spor kollarını bizzat murakabe etti. Mil-

letin mukadderatına hâkim olduğu günden itibaren Türkiye'de spor, gittikçe artan bir önem ve değer kazandı."

İşte Atatürk'ün Spor Hakkındaki Tarihe Geçmiş Sözleri:

- Cumhuriyet, fikren, ilmen ve bedenlen kuvvetli ve yüksek seciyeli muhafızlar ister.

- Türk çocuklarına sporun bugünkü tekniğini öğretmek ve bunlardan bir kısmını bazı törenlerde ve bayramlarda dekor olarak koymak gerekir.

- Açık ve kat'i olarak söyleyeyim ki, sporda muvaffak olabilmek için her türlü yardımdan ziyade, bütün milletçe sporun mahiyetinin ve değerinin

anlaşılmış olması gerekmektedir, onu kalpte muhabbet ve vatanî bir vazife olarak telakki etmek lazımdır.

- Spor, yalnız beden kabiliyetinin bir üstünlüğü sayılmaz. İdrak ve ahlak da bu işe yardımcı eder. Zekâ ve kavrayışı kısa olan kuvvetliler, zekâ kavrayışı yerinde olan daha az kuvvetlilerle başa çıkamazlar. Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim.

- Zafer, zafer benimdir diyebilenin; başarı, başaracağım diye başlayanın ve başardım diyebilenindir.

- Dünya spor hayatı ve spor dünyası çok mühimdir. Bu kadar mühim olan spor hayatı, bizim için daha mühimdir.

Çünkü ırk meselesidir, ırkın ıslahı ve küşayışı meselesidir ve hatta biraz da medeniyet meselesidir.

- Bütün millet ve memleket evlatlarını sportmen yapabilmek için sarf edilen çalışmanın ehemmiyet ve kutsiyeti aynı derecede kıymetli ve mühimdir.

- Yorgunluk her insan, her mahlûk için tabii bir haldir. Fakat insanda yorgunluğu yenebilecek manevi bir kuvvet vardır ki, işte bu kuvvet yorulanları dinlendirmeden yürütür.

Sizler, yani yeni Türkiye'nin genç evlatları, yorulmanız dahi beni takip edeceksiniz. Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler asla ve asla yorulmazlar; Türk gençliği, gayeye, bizim yüksek idealimize durmadan, yorulmadan yürüyecektir.

- Her ulus çocuklarının sıhhatli ve gülbüz olmaları için yasadıkları bölgenin sıhhi şartlarını temin etmek, devlet halinde bulunan siyasi teşekküllerin en birinci ödevidir. . .

- Yurt savunması bakımın-

dan bu derece ehemmiyetli olan izcilik, ferdi ve milli eğitim bakımından da o nispette önemlidir.

- Spordan yoksun olan bir gençlik nasıl ki vatan müdafası sırasında etkili olamıyorsa, insan denen varlığın kafa yapısı da ne derece tekâmül ederse etsin, bedeni inkişafı noksan ve yetersiz olursa, o kafayı ileriye götüremez, taşıyamaz.

Muhterem Gençler!

- Hayat mücadeleden ibarettir. Bundan dolayı hayatta yalnız iki şey vardır: Galip gelmek ve mağlup olmak. Size Türk gençliğine tevdi ettiğimiz vicdan emaneti, yalnız ve daima galip olmaktır ve eminim daima galip olacaksınız.

- Dünyada yenilmez kimse, yenilmeyen takım, yenilmeyen ordu, yenilmeyen kumandan yoktur. Yenilgilerden sonra üzölmek de tabiidir. Ancak bu üzüntü insanın maneviyatını yok edecek, onu çökertecek seviyeye varmamalıdır. Yenilen, toparlanarak kendini yeneni yenmek için olanca gücü ile, azimle daha çok çalışmalıdır.

- Bir insan hayatında büyük bir muvaffakiyet kazanabilir. Fakat yalnız onunla övünerek kalmak isterse, o muvaffakiyet de unutulmaya mahkûmdur. Onun için çalışmak ve daima muvaffakiyet aramak, herkes için esas olmalıdır. Müspet ilimlerin temeline dayanan, güzel sanatları seven, fikir terbiyesinde olduğu kadar beden terbiyesinde de kabiliyeti artmış ve yükselmiş olan bah-tiyar, kuvvetli bir nesil yetiştirmek siyasetimizin açık gayesidir.

- En güzel coğrafi vaziyette ve üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri denizci millet yetiştirme kabiliyetindedir. Bu kabiliyetten istifade etmeyi bilmeliyiz.

- Denizciliği Türk'ün büyük milli ülküsü olarak düşünmeli ve onu en kısa zamanda başarmalıyız.

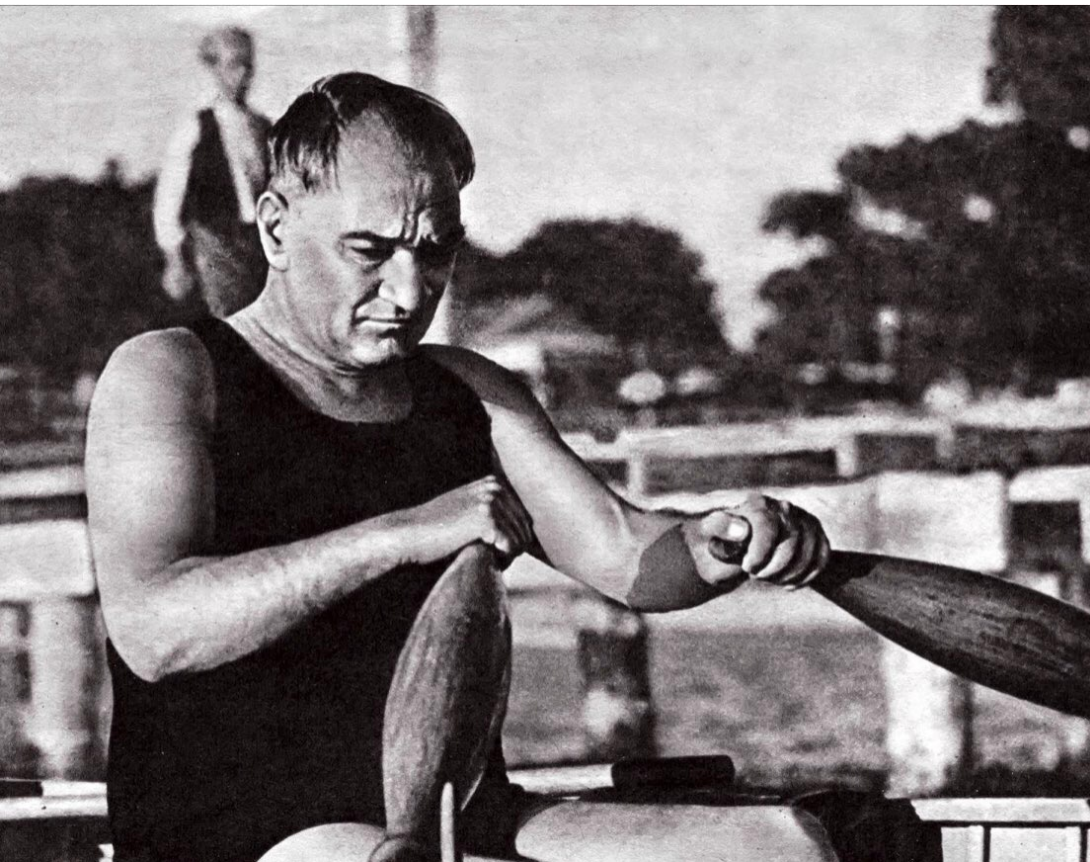
Türk Çocuğu! Her işte olduğu gibi, havacılıkta da, en yüksek düzeyde, gökte, seni bekleyen yerini, az zamanda dolduracaksın. Bundan, gerçek dostlarımız sevinecek, Türk Ulusu mutlu olacaktır.

Atatürk'ün Spor Politikası

1915- Osmanlı Genç Cemiyetleri Başmüfettişi oldu. Hazırladığı raporda gençlerin köylerde de spor yapabilmesi için spor tesislerinin yapılmasını önerdi.

1916 Yılı'nın ilk günlerinde, Akaretler'deki evinin arka kapısından, Beşiktaş Jimnastik Kulübü idman sahasına inmiş (şimdiki plazaların bulunduğu alan), Ahmet Fetgeri ile Fuat Balkan Beyler'i yanına çağırıp, kendileriyle şu konuşmayı yapmıştır:

"Efendiler, sizlerin ve sporcularınızın ciddi çalışmalarını,

çeviklik ve maharetlerini uzun zamandan beri büyük bir zevkle ayrıca dikkatle izliyorum.

Spordan yoksun bir gençlik, nasıl ki vatan müdafaası sırasında etkili olamıyorsa, insan denen varlığın kafa yapısı da ne derece tekamül ederse etsin, bedeni inkişafı noksan ve yetersiz olursa, o vücut o kafayı ileriye götüremez, taşıyamaz.

Bugün bünyenizde toplayıp ilmi metodlarla yetiştirmeye çalıştığımız bu gençler, tam anlamda beden ve fikren geliştikleri zaman vatan müdafaasında, ilmi sahalarda olduğu gibi, spor alanlarında da Avrupalı hasımlarına Türk'ün ölmez gücünü ispat edeceklerdir.

Sizi candan kutlar, başarılarınızı her zaman duymak isterim."

1918- Fenerbahçe Kulübü-

nü 3 Mayıs günü ziyaret etti. Amacı Kurtuluş Savaşı sırasında Anadolu'ya sevk edilecek silahların, kulübün arkasındaki Kurbağalı dere vasıtasıyla kaçırılışını planlamaktı. Silahların kaçırılış yolunu izlemek için, kulüpten tekneyle ayrıldı. Daha sonra da Samsun'a gidip Kurtuluş Savaşı'nı başlattı.

1920- Muhafız gücü, askeri bir spor kulübü olarak kuruldu. Çok ciddi başarılar imza attı. General İsmail Hakkı Tekçe, kuruluşundan itibaren 5 Eylül 1940 tarihine kadar hiç aralıksız yirmi yıl kulübün başkanlığını yaptı. Sporcuları arasında birçok generaller hatta Genelkurmay başkanları çıktı.

1921- Türkiye İdman İttifakları Cemiyeti'nin güçlenmesi için, mali katkıda bulundu. Top-

raklarımızda faaliyet gösteren Genç Erkekler Hıristiyan Birliği, spor karşılaşmaları ve organizasyonları düzenliyordu. Amacı, Türkiye'nin Amerikan mandasına girmesini sağlama propagandasıydı. Atatürk; bu oluşuma karşı Türkiye İdman İttifakları Cemiyeti'nin güçlenmesi için, mali katkıda bulundu.

1921 Lozan görüşmeleri sırasında, Türkiye'ye uygulanan Olimpiyat ambargosunu kaldırttı.

1922- Birinci ve İkinci Ordu arasındaki final maçı için Akşehir'e gitti. Bizi zafere götürecek Büyük Taarruz'un başlayacağı tarih ve saati komutanlarına bildirmek için, Birinci ve İkinci Ordu arasındaki final maçı için Akşehir'e gitti. Hayatında seyrettiği ilk futbol maçı Türkiye'nin tarihinin ve talihinin değiştiği stratejik bir maçı.

1923- Köy Kanunu ile güreşlerin yapılmasını zorunlu kıldı. Osmanlı Genç Dernekleri Başmüfettişi iken önerdiği ancak yaşama geçirilemeyen projelerini bu tarihte çıkardığı Köy Kanunu ile devreye soktu. Köylere tesis yapmaya mali gücü yetmese de güreşlerin yapılmasını zorunlu kıldı.

1924- Tam 14 yıl boyunca ardı ardına düzenli olarak devam edecek olan ilk Spor Kongresi'ni topladı.

1924- T.C Olarak Resmi statüde Olimpiyatlara ilk kez katıldık. Türkiye daha önce katıldığı Olimpiyatlarda, sporcuları yarışmasına rağmen devlet statüsünde değerlendirilmiyordu. Kişisel başvurular kabul edilirdi. 1912 ve 1916 Olimpiyatlarına böyle katılmıştık. 1920'de ise kişisel başvurulara savaş suçlusu olarak boykot yedik. Atatürk'ün ısrarı üzerine, görüşmelerde hem boykot kaldırıldı hem de Türkiye'nin ilk kez devlet statüsünde katılması kabul edildi.

Böylece 1924 Paris Olimpiyatlarına resmi statüde ilk kez katılmış olduk. Birinci Dünya Savaşını kaybeden Almanya ve İtalya gibi ülkeler, kendilerine dayatılan her türlü antlaşmaya imza atmak zorunda kaldılar. Savaşı kaybeden ülkeler grubunda yer almasına rağmen Türkiye ise, antlaşma için şart koşan ve önerileri kabul edilen tek ülke oldu.

1925- At ve At Yarışı Islah Encümeni'ni kurdu. Ankara Hipodromu'nu inşa ettirdi.

1925- Altay Kulübünü ziyaret etti. Daha sonraki yıllarda Altay'ın İngiliz Donanması'nı 1-0 yendiği maçta büyük sevinç duymuş, soyadı kanunu çıktıktan sonra bu maçı birlikte izlediği Fahrettin Paşa'ya Altay soyadını vermişti.

1926- Atatürk'ün isteği ve Ömer Besim Koşalay'ın çabalarıyla ilk bayan atletlerimiz faaliyetlere başladı. Nermin Tahsin, Emine Abdullah, Mübeccel Hüsamettin, Türk kadınlarının ilk sporcuları olarak tarihe geçti.

1927- Değişik spor dallarında bayanlar yarışmaya başladı. Kürekte Şeref Nur, Vecihe, Leyla, Melahat, Nevlihal ve Kamran hanımlar devreye girdi. Teniste ise Vecihe Taşçı, Mediha Bayar, Adriyel Satak ve Hidayet Karacan gibi balanlar ön plana çıktı. Dünya'da bayanların ilk kez 1928 yılında Olimpiyata katıldığı göz önüne alınırsa, Atatürk'ün Türk bayanlarını spora sokma açısından oldukça erken davrandığını görülür.

1927- At yarışlarının en büyüğü Gazi Koşusu'nu başlattı.

1928- Türk futbolunda Gençler Ligi'ni ilk defa Atatürk başlattı. Ölümü ile birlikte kaldındı. Leblebi Mehmet, Olimpiyatlarda futbol oynamış ilk ve tek Türk futbolcudur.

1930- Türkiye Binicilik Federasyonu'nu kurdu. O dönemde kazanılan başarılarla bugünlerde hala ulaşılamadı.

1930- Galatasaray Lisesi'ni ziyaretinde spor salonu olmadığını gördü. Yakında cami bulunduğu için mescidin yerine spor salonu yapılmasını istedi.

1931- Türkiye tarihindeki ilk sponsorluk Atatürk'e nasip oldu. New York'tan hareket ederek, Okyanusu geçip İstanbul'a inerek dünya rekoru kıran Amerikalı havacıları Yalova'da kabul etti. Rekor denemesinin tüm masraflarını Türkiye karşıladı.

1932- Çocuk Esirgeme Kurumu yararına Ankara'da düzenlenen güreşleri seyretti. Burada rastladığı Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ın maddi sıkıntıları içinde olduğunu öğrenince dönemin çok büyük parası olan bin liralık maddi destekte bulundu. İş Bankası tarafından ödenen bu para Atatürk'ün emriyle kendi maaşından kesildi.

1932- Katıldığı Uluslararası Nice Kupası'nda ikinci olan binici Saim Polatkan'a, Çankaya isimli atı iki yıllık iase bedeliyle armağan etti.

1933- Çankaya adlı atla Ankara'daki konkurhipik yarışlarına gayri resmi olarak katıldı. Parkuru engel devirmeden tamamladı.

1935- Kabotaj Bayramları nedeniyle yapılan kürek yarışlarını düzenli olarak izlemeye başladı. Anadolu ve Rumeli Fenerleri tahlisiye istasyonları arasında, Oxford-Cambridge arasındaki rekabete benzeyen kürek yarışları

vardı.

1935- Türk Havacılık sporuna çok önemli bir katkı sağlayacak Türk Kuşu'nu kurdu.

1935- Beşiktaş Kulübü Başkanı Ahmet Fetgeri'nin 19 Mayıs'ın Gençlik ve Spor Bayramı olarak her yıl kutlanma önerisini kabul etti.

1936- Berlin Olimpiyatları'nda ilk altın madalya kazanan güreşçi Yaşar Erkan'a çektiği telgrafta, şükran duygularını sundu.

1936- Fenerbahçe Kulübünün Kalamış koyuna bakan kısmına spor tesisi dışında hiçbir tesis yapılmamasını şart koştu. F.Bahçe ve G.Saray'ın bugün o bölgede sahip olduğu tesisler, Atatürk'ün vasiyeti sonucudur.

1938- Binicilikteki Mussolini Kupası'nı kazanan ekipteki dört sporcu, Atatürk'ün süvarileri olarak tarihe geçti.

1938- Son defa 19 Mayıs gösterilerini izledi. Bu onun halk içinde olduğu son törendi.

